

arsboni

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI
EGYEZMÉNYE ÉS MAGYARORSZÁG
ELMÚLT HARMINC ÉVE:

FÓDI JÁNOS

DANIIL GOLOSEENKO

KAJÁRIK RÉKA

MÁRKI DÁVID

SULYOK MÁRTON

SZÁSZ TÜNDE

Kiadja a Stádium Intézet
Budapest, Akadémia utca 11. mfsz. 3/A
stadiumintezet@gmail.com
arsboni@arsboni.hu
ISSN 2064-4655

A szám vendégszerkesztői:
Kálmán Renáta – Szaniszló Réka – Márki Dávid – Pongó Tamás

Főszerkesztő:
Orbán Endre

Felelős szerkesztő:
Szentgáli-Tóth Boldizsár

Szerkesztők:
Klemencsics Andrea, Milánkovich András, Németh Márton, Szabó Tibor Zsombor

Szerkesztőbizottság:
Bartha Ildikó, Bencze Mátyás, Deli Gergely, Gárdos-Orosz Fruzsina, Győry Csaba,
Láncos Petra Lea, Mohay Ágoston, Pogácsás Anett, Sulyok Katalin, Zódi Zsolt

Címlapot tervezte:
G. Szabó Dániel

Címlap:
Binó Bianka

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	3
FOREWORD	5
TANULMÁNY	7
Földi János: A modernkori rabszolgaság kialakulása. A csicskatartás Magyarországon	7
Daniil Goloseenko: Implementation of Article 3 of the European Convention on Human Rights (ECHR) in Russia and the European Union (EU)	23
Kajárik Réka: Mesterséges intelligencia – különös tekintettel a jogi vetületeire, a társadalmi jelentőségére és a közösségi médiában betöltött szerepére	36
Márki Dávid: The principle of publicity in the European Court of Human Rights’ practice	50
Sulyok Márton: New Horizons in ECtHR Jurisprudence? The Relevance of Protecting Constitutional Identity	63
Szász Tünde: Szükséges-e a dajkaanyaság az európai szabályozások tükrében?.....	74
Abstracts	95

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó!

A kötet, amit a kezében tart, a 2023. szeptember 29-én, Szegeden megrendezett Álom és Valóság – Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és Magyarország elmúlt harminc éve c. nemzetközi konferencia előadásainak tartalmába nyújt bepillantást.

A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Közjogi Intézete évek óta megszervezi ezt a konferenciát, amelynek különlegessége, hogy a neves hazai és külföldi előadók mellett a doktorandusz- és akár mesterszakos, tudományos diákköri kutatást végző hallgatók is előadhatnak. Így az emberi jogokról, mesterséges intelligenciáról, alkotmányos párbeszédéről, identitásról és hasonló témákról az eltérő generációk képviselői együtt „festenek” közös képet.

Az emberi jogok biztosítják minden ember méltóságát és alapvető szabadságát, függetlenül nemtől, fajtól, vallástól vagy más tulajdonságtól. Az emberi jogok segítik a társadalmi igazságosság megteremtését, csökkentve a szegénységet és az egyenlőtlenségeket. Hozzájárulnak a békéhez és a stabilitáshoz, mivel segítenek megelőzni a konfliktusokat. Lehetővé teszik a szabad véleménynyilvánítást és a politikai részvételt, ami a demokrácia alapja. Biztosítják a tisztességes eljárást és a jogorvoslathoz való hozzáférést, ami alapvető a jogállamiság fenntartásához. Az emberi jogok ösztönzik az egyéni fejlődést, biztosítva az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, hozzájárulnak egy igazságosabb és összetartóbb társadalom létrehozásához, ahol mindenki méltányos bánásmódban részesül.

Jelen kötet tanulmányai nem csak az emberi jogok előbbieken említett eredményeit és azok megvalósításának nehézségeit tárgyalják, hanem ezeket kifejezetten az emberi jogok európai egyezménye és a magyarországi emberi jogi helyzet tükrében teszik. A konferencia és a tanulmányok apropóját az adta, hogy Magyarország 1992-ben csatlakozott az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez és az elmúlt harminc évben jelentős számú ügy indult az állammal szemben az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt. Ezek az ügyek főként a tisztességes eljáráshoz való jogot, a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, a kínzás tilalmát és a véleménynyilvánítás szabadságát érintették. Bár az 1990-es évek elejéhez képest számos területen látható fejlődés, máig vannak az emberi jogok védelmének olyan részei, amelyek akár az állam magatartása (pl.: menekültügyi eljárások), akár a világ újabb változásai (pl.: a mesterséges intelligencia és a digitalizáció fejlődése) miatt kihívást okoznak.

A szegedi Álom és Valóság konferencia előadásai számos nézőpontból reflektáltak a felmerült ügyekre, összehangolva az elméleti és gyakorlati megközelítést. Már önmagában a felvetett kérdések is megérintik a megismerésüket, azonban a tanulmányok válaszokat, de lege ferenda és más jellegű javaslatokat is tartalmaznak, amik miatt nem

csak a szűkebb szakértő közönségnek ajánljuk elolvasásukat, hanem minden érdeklődő számára!

Szeged, 2024. szeptember 30.

Dr. habil. Szalai Anikó
intézetvezető egyetemi docens
SZTE AJTK
Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézet

FOREWORD

Dear Reader,

The volume in hand provides insight into the presentations of the international conference titled Dream and Reality – The European Convention on Human Rights and Hungary over the past 30 years, organized in Szeged, on 29 September 2023.

The Public Law Institute of the Faculty of Law and Political Sciences, University of Szeged has been organizing this conference recurrently for several years now, with the speciality that besides well-known international and Hungarian scholars, also PhD and MA students can present their results from scientific research. Thus representatives of different generations together paint a common picture of human rights, artificial intelligence, constitutional discourse, identity and similar topics.

Human rights ensure the dignity and fundamental freedoms of every person, regardless of gender, race, religion, or other characteristics. Human rights contribute to achieving social justice by reducing poverty and inequalities. They promote peace and stability by helping to prevent conflicts. They enable freedom of expression and political participation, which are the foundations of democracy. Human rights guarantee fair procedures and access to remedies, which are essential for upholding the rule of law. They encourage individual development by ensuring access to education and healthcare, contributing to the creation of a more just and cohesive society where everyone is treated equitably.

The studies in this volume not only discuss the aforementioned achievements of human rights and the difficulties in realizing them but specifically address them in the context of the European Convention on Human Rights and the human rights situation in Hungary. The occasion for the conference and the studies is Hungary's accession to the European Convention on Human Rights in 1992, and the fact that over the past thirty years, a significant number of cases have been brought against the state before the European Court of Human Rights. These cases have primarily concerned the right to fair trial, the right to respect for private life, the prohibition of torture, and freedom of expression. While there has been noticeable progress in many areas compared to the early 1990s, there are still parts of human rights protection that pose challenges, either due to the conduct of the state (e.g., asylum procedures) or new global changes (e.g., the development of artificial intelligence and digitalization).

The presentations at the Dream and Reality conference in Szeged reflected on the issues raised from various perspectives, harmonizing theoretical and practical approaches. The questions posed alone would be worth exploring, but the studies also provide answers, as well as *de lege ferenda* and other types of proposals. For this reason, we recommend them not only to a narrower expert audience but to anyone interested!

Szeged, 30 September 2024

Dr. habil. Anikó Szalai
Head of Institute, Associate Professor (PhD, habil)
International and Regional Studies Institute
Faculty of Law and Political Sciences
University of Szeged